

tr. ř. — V právu jest naproti tomu zmateční stížnost obžalovaného, pokud vytýká se stanoviska důvodů zmatečnosti § 281, č. 5, 9 a), 10 tr. ř., správně jen § 281, č. 10 tr. ř., že omylem bylo shledáno, že obžalovaný dopustil se krádeže ve společnosti neznámého vojína, totiž ještě jednoho spoluzloděje. Rozsudek vzatý v odpor má v této příčině za dokázáno, že pes obžalovaného jal se honiti morky, z nichž jedna vletěla na strom u silnice, že obžalovaný vzal morku se stromu, že v tom okamžiku se objevila Marie Z-ová se svou dcerou Antonií, že obžalovaný drže morku pod paží, nabízel ji Marii Z-ové, že, když tato ji nepřijala, obžalovaný hodil morku do řeky, že pes obžalovaného vrhl se ihned za morkou do vody, chytil ji a vynesl na břeh, že obžalovaný odebral morku psovi a vyzval Marii Z-ovou, by ji zařízla, což tato opět odmítla, že obžalovaný po té dal morku vojákově s vyzváním, aby ji zařízl, a když tento prohlásil, že nemá nože, že dal nůž vojínovi, jenž morku zařízl a hodil do vozu, načež oba s ní odjeli. Možno ponechati stranou, zda byla krádež provedena již, když obžalovaný, spatřiv morku na stromě, zastavil povoz a morku vzal se stromu, nebo teprve, když ji později odebral psovi, který se byl za ní vrhl do vody a ji vynesl na břeh; na každý způsob byla však krádež skončena a dokonána nejpozději, když obžalovaný odebral morku psovi. V tom, že obžalovaný podával morku nejdříve Marii Z-ové, by ji zařízla, a po té, když tato odmítla, ji dal vojákově s vyzváním, aby ji zařízl, spočívá podstata onoho nakládání s věcí jako se svým majetkem, jež bylo důsledkem provedeného a skončeného již odnětí morky. Nejpozději tím, že obžalovaný odebral morku psovi nabyt její držby, morka dostala se do rozsahu jeho moci, tak že ji mohl ovládati a s ní disponovati. Vojín, jemuž podal obžalovaný morku, by ji zařízl, nezmocnil se této v úmyslu, aby ji odňal vlastníku, nýbrž, aby ji k vyzvání jejího držitele zařízl; nic nenasvědčuje tomu, že vojín měl zájem o to, by odňal morku jejímu vlastníku; vojín nepředsevzal úkonu, jenž by směřoval k odnětí morky z držby majitelovy. Tato držba byla již zrušena činem obžalovaného, takže v době, kdy se vojín dotkl morky, tato nebyla již v držbě vlastníkově, nýbrž v držbě zlodějově. Nejedná se tu tedy o krádež spáchanou ve společnosti ještě jiného spoluzloděje. Dle toho a vzhledem na to, že hodnota odcizené morky obnáší 100 K, zakládá čin obžalovaného toliko přestupek krádeže dle §§ 171 a 460 tr. z. Důsledkem toho není třeba obírat se oněmi vývody zmateční stížnosti, jež uplatňující, že při oceňování ukradených věcí nutno přihlížeti k zmenšení hodnoty peněz, směřující proti ocenění ukradené morky částkou 100 K. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek vzatý v odpor zrušiti a obžalovaného uznati vinným toliko přestupkem krádeže dle §§ 171 a 460 tr. z.

Čís. 142.

Zločin dle § 132 III. tr. zák. Mladistvá služebná svěřena jest dozoru hlavy domácnosti. Na mravní neporušenosti a mravním odporu svedené osoby nezáleží.

(Rozh. ze dne 21. února 1920, Kr I 297/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Roberta L. do rozsudku krajského soudu

v Litoměřicích ze dne 13. ledna 1919, pokud jím uznán byl vinným zločinem svedení ke smilstvu dle § 132 tr. z.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost potírá výrok, jímž obžalovaný odsouzen pro zločin svedení ke smilstvu dle § 132 tr. z., z důvodu § 281 č. 9 lit a) tr. ř., dovozuje nedostatek skutkové podstaty tohoto zločinu ve dvojím směru: především, že nejde v tomto případě o osobu svěřenou dozoru obžalovaného, a pak, že také náležitost svedení není dána. V prvním směru poukazuje zmateční stížnost k tomu, že Josefa G. vstoupila do služby v domácnosti obžalovaného úplně samostatně, že nebyla přijímána obžalovaným, nýbrž jeho manželkou a také později, že byla dostavivší se svou matkou svěřena leda dozoru manželky obžalovaného, nikoli však jeho samého. Ale již naříkaný rozsudek správně dovodil bezdůvodnost této námitky. Jest sice pravda, že pouhá skutečnost poměru služebního sama o sobě nezakládá ještě poměru dozorného ve smyslu § 132 tr. z. Ale s druhé strany není třeba, by svěření pod dozor stalo se tu a vůbec nějakým výslovným aktem, nýbrž stačí, že svůdce měl podle všeobecných pravidel a názorů životních povinnost, bdíti nad mravním chováním a neporušeností osoby, jím svedené. Tak jest tomu však mezi hlavou domácnosti a osobou služebnou, která pro své osobní poměry, zejména pro svůj nedozrálý věk a pod., dozoru a ochrany ještě potřebuje. Nezáleží tedy na tom, zda Josefa G. nastoupila službu u obžalovaného sama, bez intervence rodičů, ani na tom, zda byla přijata pouze manželkou obžalovaného, a ani na tom, zda ji později matka svěřila výslovně jen dozoru manželky obžalovaného, a ne též jeho samého. Rozhodno jest, že běží o děvče, sotva 15leté, které sociálními poměry bylo nuceno odejít z domova a vyhledávati si živobytí v cizí domácnosti, a že takto pro svůj mladistvý věk a nepřítomnost rodičů vydáno bylo zvýšenému nebezpečství mravnímu a proto dozoru a ochrany potřebovalo. To bylo — nehledíc ani k nařízení řádu čeledního — přirozenou, z obyčejných pravidel životních vyplývající povinností obžalovaného jakožto hlavy domácnosti, by bděl nad mravním chováním tohoto dítěte, a dlužno proto za to míti, že Josefa G. byla svěřena jeho dozoru ve smyslu § 132 tr. z. V druhém směru snaží se zmateční stížnost — vykládajíc pojem »svedení« tak, že svůdce musí vyvinouti jisté, třebas ne násilí, tož přece úsilí, kterým má býti zlomen mravní odpor osoby sváděné — dovoditi, že ani svedení v daném případě nebylo, alespoň ze subjektivního stanoviska obžalovaného. Mravní základy Josefy G. — jak prý vyplývá zejména z toho, že sama chlubívala se v domácích řečích svými zkušenostmi ze života pohlavního, — byly prý již před tím, než vstoupila do služby u obžalovaného, tak otřeseny, že nějakého svádění ani potřebí nebylo. Obžalovaný prý také skutečně žádného úsilí nevyvinul a Josefa G. odporu mu nekladla. Žádným způsobem nelze prý tohoto nedostatku mravní nevinnosti Josefy G. i kdyby byl jen domnělý, přehlédnouti alespoň ze subjektivního stanoviska obžalovaného, poněvadž, soudě dle jejích řečí, nemohl býti si vědom toho, že má co činiti s osobou mravně nedotknutou. Ale zmateční stížnost jest na omylu, domnívá-li se, že pojem svedení ve smyslu § 132 tr. z. předpokládá nějaký přímý zápas, byt

i jen mravní, mezi svědcem a osobou sváděnou, mezi chlipnou žádostí na straně jedné a mravní čistotou na straně druhé a že tedy zejména osoba sváděná musí být mravně bezúhonná. Takový výklad nemá v § 132 tr. z. opory, nýbrž zákon pokládá za svědce prostě toho, kdo osobu blíže označenou přiměje («verleitet»), by smilný čin spáchala nebo trpěla. O nějakém zvláštním mravním odporu osoby této nebo její mravní neporušenosti zákon se nezmiňuje a neuvádí toho proto, že chce prostě chrániti před svedením ke smilstvu vůbec osoby, které pro svůj věk nebo své postavení ke svědci objektivně ochrany potřebují. S tohoto hlediska jest tedy svědcem již ten, kdo byl původcem naznačeného smilného jednání, kdo dal k němu podnět, a nezáleží na tom, bylo-li při tom třeba nějakého zvláštního úsilí, by překonán byl mravní odpor sváděné osoby. Že by podnět takový byla svým chováním zavdala Josefa G., zmateční stížnost sama ani netvrdí. Naopak byl to, jak rozsudek v odpor vzatý zjišťuje, právě obžalovaný, jenž Josefě G. nemravný návrh učinil a zatahl ji do světnice, kde s ní na pohovce soulož vykonal a později ještě dvakráte tak učinil. Nezáleží-li pak na mravní bezúhonnosti osoby svedené, pak jest též bez významu o to se opírající uvedená námitka nedostatku subjektivní skutkové podstaty zločinu dle § 132 tr. z., nehledě ani k tomu, že obžalovaný — pozoroval-li snad mravní nedostatky na Josefě G. — měl právě jako hlava domácnosti povinnost, postarat se o nápravu a dbáti toho, by děvče neklouzalo na oné šikmé ploše ještě více, a nemůže proto — zvraceje takto svoji povinnost — omlouvati svůj nemravný čin tím, že děvče samo nebylo již mravně neporušeno.

Čís. 143.

»Při krádeži přistižen« (§ 174 I. b) tr. z.) byl zloděj, i když byl po dokonané krádeži přistižen při odnášení ukradené věci, dokud tato nebyla dopravena v bezpečí.

Na rozdíl od § 188a) nevyžaduje § 174 I b) tr. z., by osobou, proti které bylo použito násilí neb nebezpečné pohrůžky, byl okradený sám, ani, aby ohrožený stíhal zloděje věci, jejíž krádež je mu předem známa.

(Rozh. ze dne 21. února 1920, Kř II 4/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalovaného O. G. do rozsudku krajského jako výjimečného soudu v Uh. Hradišti, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 174 Ib), 175 IIb), 176 IIa) a 179 tr. z.

Důvody:

Ze všech vývodů zmateční stížnosti zbývá jako jediný, kterým se vskutku provádí uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, ten, kterým stížnost odpírá použitelnosti § 179 tr. z. na jednání obžalovaného proto, že o obžalovaném nelze říci, že byl přistižen při krádeži. Stížnost poukazuje tu k té zjištěné skutečnosti, že beran ztratil se s pastvy dne 31.